

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 362. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591131883504/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

i en ung alder, da han sad i kaldet til 1782 og døde 1784. Rimeligvis har da glossatoren forvekslet ham med en anden, måske en anden søn af samme mand.

b) Om den kaldæiske (s; babyloniske) oversættelse af loven (fra Hebraisk til Aramaisk) se note p til XLIII. discurs. — Citatet anføres med hebraiske bogstaver og oversættes på Latin.

c) Joann. XIX, 17 & 29.

d) Ifølge de latinske randgloser sigter Falster til Lars Fogh, sognepræst ved Vor Frue kirke (Sortebrødrekirke) i Ribe, se note a til XIII. discurs.

e) XI, 7. — Skriftstedet anføres på Græsk og oversættes på Latin.

f) III, 10, 21. — Fædrus var en latinsk fabeldigter i den første romerske kejsertid. På det anførte sted fortæller han som advarende eksempel mod lettroenhed om en romersk borger, der af en frigiven lod sig forføre til at tro ilde om sin hustru; han lod da som om han rejste bort, men kom om natten hjem, gik ind i hendes sovekammer og dræbte den formentlige galan, der ved nærmere eftersyn viste sig at være hans egen netop fuldvoxne søn, som moderen af omhu havde taget ind til sig; hvorefter manden af sorg tog sig selv af dage.

g) In Sanhedrin, c, 13. — Om den store jødiske skriftlærde Moses Maimonides se XXII. discurs note p. Sanhedrin eller Synedrion var navnet på det store råd, der på Jesu tid var Jødernes øverste øvrighed; her er det titelen på en traktat, som M. har kommenteret. — Citatet anføres på Hebraisk og oversættes på Latin.

h) XXXI, 6. — Citatet er naturligvis af Salomons ordsprog.

i) Posca var navnet på en art æggesnaps (med vand og æddike), der var den jævne mands almindelige drik hos Romerne.

j) Den romerske komedieskriver Plautus døde 184 f. Chr. Den nævnte blok bestod af to sammenlædte

træstykker, hvori halsen sluttedes, hvorefter hænderne bandtes eller nagledes fast til blokkens ender. I dette optog førtes en til korsfæstelse dømt forbyrder til retterstedet.

k) Titeien på et tabt stykke af Plautus, hvoraf kun enkelte brudstykker er bevarede.

l) Andr. III, 3, 12. — Grammatikeren Ælius Donatus levede c. 350 e. Chr. Der citeres her en kommentar af ham til den romerske komedieskriver P. Terentius' (185—159 f. Chr.) stykke Andria. — De latinske ord, der her er gengivne ved kløvebærere og blokdragere (hvad der er den bogstavelige betydning), svarer aldeles til det danske: galgefugl; jfr. også den hjemlige straf: at bære stene af byen (endnu bevaret i Christian 5.s Danske Lov 6—21—7). — Iøvrigt eksisterede der også på dansk grund en med den romerske analog straf; på Dansk Folkemuseum opbevares en fra Kerteminde rådhus stammende »stok«, kaldet fedel efter sin form, med et større hul til synderens hals og to mindre til hans arme; denne stok har han måttet bære i højtideligt optog gennem gaderne. Sammenlign Hugo Matthiesen, De Kagstrøgne (Kbh, 1919) s. 71. Jfr. også »den spanske kappe«, der kendes fra Holbergs komedier.

m) Der sigtes til den såkaldte typiske fortolkning af det gamle testamente, som var almindelig i ældre tiders teologi, der overalt opfattede det gamle testaments fortællinger som forbilleder på det ny testamente; dog således at man efterhånden søgte at skelne de naturlige (ifødte) forbilleder, der ifølge deres væsen virkelig pegede ud over sig selv, fra de andre, der kun ved en udefra indført, allegorisk fortolkning kunde opfattes som forbilleder.

n) Serm. II, 3, 64. — Serm. (sermones) er trykfejl for Sat. (satiræ); det er Horatses satirer, som citeres.

o) Alessandro Alessandri, neapolitansk jurist, d. i Rom 1523, er mest kendt af sit værk *Genialium dierum*